

Hur mår den svenska civilekonomen?

Projektledare: Pernilla Broberg

Övriga projektmedlemmar: Timurs Umans & Torbjörn Tagesson

Syftet med detta projekt har varit att utforska svenska civilekonomers välbefinnande och därigenom bidra med kunskap om arbetsmiljö- och arbetsklimateffektivt hållbara arbetsplatser för civilekonomer. Detta inkluderar kunskap om och förståelse för civilekonomer generellt och för yrkesgruppens olika branscher och demografiska grupper specifikt.

Höga sjukskrivningstal är både ett samhällsekonomiskt, organisatoriskt och individuellt problem. Under senare år har arbetsrelaterad stress och ohälsa lett till ökad sjukskrivning. Detta projekt har fokuserat på arbetsmiljö och arbetsklimateffektivt genom att studera välbefinnande, en faktor som är starkt förknippad med stress. Kunskap om grupper med lågt välbefinnande är viktig för att bättre kunna förebygga stress och sjukskrivningar. Samtidigt är också kunskap om grupper med högt välbefinnande en viktig del i detta arbete – dessa kan användas som goda exempel och vägledande modeller.

Ekonomer är en viktig yrkeskategori i samhället och näringslivet, deras arbete påverkar både medarbetare och medborgare och har en viktig roll för service och välbefinnande i samhället. De har ofta en central roll i olika organisationer, då de t ex både koordinerar och praktiskt fördelar resurser som finns att tillgå. T ex har administrativa aktörers (så som ekonomer) roll och betydelse belysts i tidigare forskning som visat att de i allt större utsträckning stödjer och bistår chefer i deras arbete, framför allt genom olika typer av gransknings- och uppföljningsaktiviteter.

Genom att komplettera Civilekonomernas årliga löneenkät med ett antal frågor om medlemmarnas upplevda arbets- och livstillfredsställelse samt psykiska välmående (mätt genom GHQ-12) fångas ytterligare (utöver lön) en viktig dimension gällande beskrivningen av och förståelsen för svenska civilekonomers upplevda välbefinnande – inte minst i olika branscher och inom olika demografiska grupper (kvinna/man, ålder, osv). Ett övergripande syfte med projektet har således varit att beskriva den svenske civilekonomens upplevda välbefinnande. Inom ramen för projektet har också demografiska aspekter så som kön, ålder och bransch inkluderats och använts för att kartlägga välbefinnande. Studien har också inkluderat faktorer som övertid, övertidsersättning och ansvar. Ett speciellt fokus har också gjorts mot lön och ett delsyfte med projektet har varit att utforska sambandet mellan lön och upplevt välbefinnande.

Civilekonomerna är ett fackförbund och en intresseorganisation för civilekonomer och ekonomer som vid studiens genomförande (hösten/vintern 2017) hade ca 43 000 medlemmar, enkäten gick ut till ca 31 000 medlemmar och man fick in ca 11 000 svar. Ca 9 000 respondenter svarade på de frågor som rör välbefinnandet.

Studien visar att svenska civilekonomer (oavsett bransch) har en hög arbetstillfredsställelse och hög livstillfredsställelse men ett lågt psykiskt välmående. Faktorer som bidrar till högre psykiskt välmående (i vissa branscher) är övertidsersättning och ansvar (att man är chef eller har någon form av ansvarsområde). Faktorer som bidrar till sämre psykiskt välmående (i vissa branscher) är låg lön och mer övertidsarbete. Överlag mår kvinnliga civilekonomer sämre än manliga civilekonomer. Studien visar också att lägst psykiska välmående finns hos anställda i revisionsföretag, bemanningsföretag och ideell sektor och högst psykiska välmående finns hos anställda i telekomföretag och tjänsteföretag.

Detta projekt bidrar till kunskap om professionellt välbefinnande hos en utforskad grupp (civilekonomer). Då studien inkluderar ett stort antal respondenter som tillhör samma yrkesgrupp,

men som verkar i olika branscher och på olika arbetsplatser och som tillhör olika demografiska kategorier har en omfattande kartläggning och jämförelse gjorts. Denna kartläggning är ett viktigt steg i fortsatta studier om välbefinnande där branscher/grupper som utmärker sig som typiska respektive atypiska kan studeras för att skapa bättre kunskap och förståelse för vad som påverkar välbefinnande. Därutöver kan fortsatt forskning också utforska konsekvenser av olika nivåer av välbefinnande. Civilekonomerna har och kommer fortsätta använda studiens resultat i arbetet med och för sina medlemmar.

Studien har genomförts av forskare från Högskolan Kristianstads och Linköpings universitet i samarbete mellan Civilekonomerna.